

แบบแสดงรายละเอียดประกอบการขอประเมินบุคคล

ของ

นางชัชฎาภรณ์ ดีโนนโพธิ์
ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ(ด้านการพยาบาล)
ตำแหน่งเลขที่ 60399
กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยหนัก กลุ่มการพยาบาล
โรงพยาบาลชุมแพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการพยาบาล)
ตำแหน่งเลขที่ 187451
กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรกรรม กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลชุมแพ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

1. เรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม :

กรณีศึกษาเปรียบเทียบ 2 ราย (The nursing care of end stage renal disease patients undergoing hemodialysis : comparing two case studies.)

2. ระยะเวลาการดำเนินการ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2566 ถึง 31 ตุลาคม พ.ศ. 2566

3. ความรู้ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

การศึกษา “การพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ 2 ราย” ครั้งนี้ ความรู้ ความชำนาญงานหรือความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ความรู้เรื่องโรค ประกอบด้วย

3.1.1 กายวิภาค และพยาธิสรีรวิทยาของระบบที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 ความหมายของโรค

3.1.3 อุบัติการณ์

3.1.4 สาเหตุของโรค/ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรค

3.1.5 อาการและอาการแสดงของโรค

3.1.6 การวินิจฉัยโรค

3.1.7 การรักษาโรค

3.1.8 การพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

3.1.9 การวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยตามรูปแบบ D-METHOD

3.2 ทฤษฎีทางการพยาบาล ประกอบด้วย

3.2.1 ทฤษฎีความพร้อมในการดูแลตนเองของโอเร็ม

3.2.2 การประเมินภาวะสุขภาพโดยใช้แบบแผนสุขภาพ (functional health pattern) 11 แบบแผนของกอร์ดอน

3.2.3 กระบวนการพยาบาล

3.1 ความรู้เกี่ยวกับโรค

3.1.1 กายวิภาค และพยาธิสรีรวิทยาของระบบที่เกี่ยวข้อง

ระบบที่เกี่ยวข้องคือ ระบบทางเดินปัสสาวะ ประกอบด้วยไตจำนวน 1 คู่ ท่อไต กระเพาะปัสสาวะ และท่อปัสสาวะไตเป็นอวัยวะหลักของระบบ อยู่นอกช่องท้องด้านหลังติดกับกระดูกสันหลัง รูปร่างคล้ายเมล็ดถั่ว มีขนาดยาวประมาณ 10 เซนติเมตร กว้างประมาณ 6 เซนติเมตร และหนา 3 เซนติเมตร มีน้ำหนักทั้ง 2 ข้างรวมกันประมาณ 300 กรัม หรือประมาณร้อยละ 0.4 ของน้ำหนักตัว ในผู้ชายมีน้ำหนักประมาณข้างละ 125 – 170 กรัม ในผู้หญิงมีน้ำหนักประมาณข้างละ 115–155 กรัม ไตด้านขวาตั้งอยู่ระดับกระดูกซี่โครงที่ 12 ด้านซ้ายอยู่ระหว่างกระดูกซี่โครงที่ 11 และ 12 ไตประกอบด้วยหน่วยกรองที่ทำหน้าที่กรองของเสียในเลือดทิ้งไปทางปัสสาวะข้างละประมาณ 1 ล้านหน่วย ปัสสาวะที่ออกจากไตจะไหลต่อไปยังท่อไต 2 ข้าง และถูกเก็บรวบรวมไว้ในกระเพาะปัสสาวะ และเมื่อเรารู้สึกปวดปัสสาวะ กระเพาะปัสสาวะจะบีบตัวให้ปัสสาวะออกจากร่างกาย โดยผ่านทางท่อปัสสาวะ

หน้าที่ของไต คือ

1. การรักษาสมดุลของน้ำและแร่ธาตุต่าง ๆ ในร่างกายให้คงที่ตลอดเวลา โดยอาศัยกระบวนการทำงาน

แบบแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน (ระดับชำนาญการพิเศษ)

1. เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการวางแผนจำหน่ายสำหรับผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง
2. หลักการและเหตุผล

โรคไตเรื้อรัง เป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่สำคัญของโลก เนื่องจากมีอัตราการเสียชีวิตที่สูงมากและรัฐต้องสูญเสียทรัพยากรจำนวนมากในการดูแลรักษาผู้ป่วยกลุ่มนี้ แม้กระทั่งในประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งในระดับต้น ๆ ของโลก ก็ยังประสบกับภาระทางการเงินที่ต้องทุ่มเทไปกับการให้บริการบำบัดทดแทนไตในประชากรของตน ปัจจุบันโรคไตเรื้อรังมีอัตราเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยส่วนหนึ่งมาจากเข้าถึงบริการตรวจสุขภาพมากขึ้น ร่วมกับการมีการพัฒนาคุณภาพการดูแลรักษาโรคไตเรื้อรังที่มีโรคไตเรื้อรังเป็นภาวะแทรกซ้อน เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน สำหรับในประเทศไทยสำหรับในประเทศไทย ในปี 2564-2566 มีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังจำนวน 1,007,251, 977,766 และ 1,059,666 ราย ตามลำดับ เป็นผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระยะสุดท้ายจำนวน 59,531 (ร้อยละ 5.91), 62,386 (ร้อยละ 6.38) และ 70,604 ราย (ร้อยละ 6.66) ตามลำดับ HDC กระทรวงสาธารณสุข, 2564-2566) จะเห็นว่าสถานการณ์ของโรคไตเรื้อรังในประชากรไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นับเป็นปัญหาสาธารณสุขและมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นที่จะเกิดภาวะหลอดเลือดตีบแข็ง ทำให้เกิดโรคหัวใจและโรคหลอดเลือดตามมา (cardiovascular risk reduction) ซึ่งเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตที่สำคัญของผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง(สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย, 2565) การวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยทุกรายเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างหนึ่งในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลที่เป็นบุคคลใกล้ชิดผู้ป่วยมากที่สุด การวางแผนการจำหน่ายที่ดีจะช่วยให้ผู้ป่วยและญาติมีความรู้สามารถดูแลตนเองได้อย่างถูกต้อง ลดภาวะแทรกซ้อน รวมทั้งระยะเวลาการอยู่โรงพยาบาลและจำนวนครั้งของการกลับเข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็น และนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้ป่วยต่อไป

3. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

3.1 บทวิเคราะห์

การวางแผนจำหน่ายเป็นกระบวนการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อนการจำหน่ายอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการดูแลอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงจากการดูแลรักษาในโรงพยาบาลไปสู่การดูแลที่บ้าน โดยการมีส่วนร่วมของทีมสหสาขาวิชาชีพด้านสุขภาพ ผู้ป่วย และผู้ดูแล โดยมีพยาบาลทำหน้าที่เป็นผู้ติดต่อประสานงาน กับทีมสุขภาพหรือทีมสหวิชาชีพ ผู้ป่วยและผู้ดูแล และเป็นผู้ให้การดูแลรักษาทางการแพทย์โดยใช้กระบวนการตั้งแต่การประเมินภาวะสุขภาพ จนกระทั่งการประเมินผลลัพธ์ด้านสุขภาพหลังจำหน่าย ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาอนโรงพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา การดำเนินการการวางแผนจำหน่ายเริ่มตั้งแต่แรกรับไว้ในโรงพยาบาลต่อเนื่องจนกระทั่งกลับบ้าน อาจมีการส่งต่อสำหรับผู้ป่วยที่ยังไม่สามารถกลับไปอยู่บ้านได้แต่อาการทุเลา ซึ่งสามารถไปรักษาต่อในโรงพยาบาลชุมชนใกล้บ้านได้ และมีการประเมินหลังจำหน่ายโดยการติดตามของพยาบาลประจำหอผู้ป่วย หรือทีมเยี่ยมบ้านเพื่อประโยชน์สูงสุดอันจะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยและผู้ดูแลในครอบครัวต่อไป

สำหรับโรงพยาบาลชุมแพปี 2564-2566 พบผู้ป่วยไตเรื้อรังจำนวน 1,803, 1,834 และ 3,509 ราย ตามลำดับ เป็นผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย 93 ราย 106 ราย และ 100 ตามลำดับ สำหรับหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลชุมแพซึ่งรับผู้ป่วยทั้งในเขตและนอกเขตทำให้ ในปี พ.ศ. 2564-2566 พบผู้ป่วยที่เป็นโรคไตวายเรื้อรัง